

Allmänna råd om statens ersättning för flyktingmottagande

Schablonersättning, ersättning för särskilda kostnader och ersättning för sjukvårdskostnader samt extraordinära kostnader i enlighet med förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Överenskommelse om mottagande av skyddsbehövande samt grundersättningen
3. Personer som omfattas av förordningen
 - 3.1 Regleringen i förordningen
 - 3.2 Fyra persongrupper omfattas
 - 3.3 Allmänt om de fyra grupperna
 - 3.4 Särskilt om anknytningar
 - 3.5 Övrigt
4. Schablonersättningen
 - 4.1 Regleringen
 - 4.2 Introduktionsplanen
 - 4.3 Några tillämpningsfrågor
5. Ersättning för särskilda kostnader
 - 5.1 Äldre, sjuka, funktionshindrade och barn utan vårdnadshavare
 - 5.2 Försörjningsstöd och introduktionsersättning
 - 5.3 Färdtjänst
 - 5.4 Stöd och hjälp i boendet
 - 5.5 Några tillämpningsfrågor
 - 5.6 Tidpunkt för ansökan
 - 5.7 Barn utan vårdnadshavare
6. Extraordinära kostnader
 - 6.1. Regleringen i förordningen
 - 6.2 Verkställighetsföreskrifter
7. Sjukvårdskostnader
 - 7.1 Kostnader för varaktig vård
 - 7.2 Kostnader för hälsundersökning
8. Övrigt
 - 8.1 Ett års ansökningstid
 - 8.2 Återkrav och utbetalning av ersättning

Bilagor

1. Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.
2. Integrationsverkets föreskrifter om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

1. Inledning

Integrationsverket beslutar om statlig ersättning för flyktingmottagande. Ersättningen är reglerad i

- *förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF)*

Integrationsverket har meddelat verkställighetsföreskrifter till förordningen i

- *Integrationsverkets föreskrifter (MIGRFS 2003:6) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.*

För tillämpningen av ErsF lämnas följande allmänna råd.¹ De allmänna råden är i huvudsak begränsade till de delar som reglerar den statliga ersättningen. Bestämmelser om överenskommelser med kommuner och om introduktionsplaner behandlas därför här endast översiktligt.

2. Överenskommelse om mottagande av skyddsbehövande samt grundersättningen

Integrationsverket skall enligt 1 § i förordningen träffa överenskommelser med kommuner om mottagande av skyddsbehövande och andra utlänningar som omfattas av förordningen. En kommun som träffat en sådan överenskommelse har rätt till en årlig grundersättning (2 §).

Grundersättningen uppgår år 2006 till (3 ggr 165 700 =) 497 100 kr, jfr 9 och 10 §§. Ersättningen fastställs årligen, se närmare avsnittet om schablonbeloppets storlek.

Grundersättningen skall betalas före utgången av januari månad under det kalenderår för vilket överenskommelsen gäller (9 § 2 st). Om överenskommelsen ingås först under det år för vilket den skall gälla skall dock ersättningen betalas inom en månad från dagen för överenskommelsen. Överenskommelsen och grundersättningen är i huvudsak frikopplade från den statliga ersättningen i övrigt. Även kommuner som inte har en överenskommelse med Integrationsverket och som inte får grundersättning kan beviljas statlig ersättning enligt förordningen.

¹ Allmänna råd definieras i 1 § författningssamlingsförordningen som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.

3. Personer som omfattas av förordningen

3.1 Regleringen i förordningen

Den personkrets som berättigar en kommun till statlig ersättning anges i 3 § förordningen. Samma personkrets gäller i huvudsak för reglerna om ett landstings rätt till ersättning för sjukvårdskostnader, se 34 och 35 §§.

3 § En kommun som tagit emot flyktingar eller vissa andra utlänningar för bosättning har rätt till schablonersättning enligt 10-13 §§ och till ersättning för särskilda kostnader enligt 16-21 §§.

Sådan ersättning lämnas för

- 1. utlänningar som har överförts till Sverige med stöd av ett särskilt regeringsbeslut,*
- 2. utlänningar som har fått uppehållstillstånd och som har tagits emot i kommunen efter att ha varit registrerade vid en förläggning för asylsökande,*
- 3. andra utlänningar som har fått uppehållstillstånd med tillämpning av 5 kap. 1 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser,*
- 4. utlänningar som har fått uppehållstillstånd på grund av sin anknytning till en utlänning som avses under 1-3 och ansökt om uppehållstillstånd inom två år från det att den person som han eller hon har anknytning till först togs emot i en kommun.*

Bestämmelsens närmare innebörd skall i det följande klargöras.

Uppehållstillstånd för bosättning

I 3 § första stycket föreskrivs att statlig ersättning utgår när kommunen tagit emot en utlänning *för bosättning*. Detta innebär i praktiken att utlänningen skall ha ett uppehållstillstånd som kan läggas till grund för folkbokföring². Förordningen är så tillvida kopplad till folkbokföringslagen (1991:481) som föreskriver att den som efter inflyttning kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet *under minst ett år* skall folkbokföras (3 §). Permanenta uppehållstillstånd samt uppehållstillstånd som tidsbegränsats till åtminstone ett år kan därför läggas till grund för statlig ersättning. Vissa korta uppehållstillstånd som t.ex. tillstånd inom ramen för den s.k. uppskjutna invandringssprövningen leder dock till folkbokföring även när uppehållstillstånden är kortare än ett år och medför då rätt till statlig ersättning³. Grunden för ersättningen är i samtliga fall skattemyndighetens folkbokföringsbeslut. Ett flertal tidsbegränsade uppehållstillstånd hamnar dock utanför tillämpningsområdet, se närmare nedan.

3.2 Fyra persongrupper omfattas

I 3 § andra stycket anges de olika kategorier utlänningar som omfattas av förordningen

Punkt 1, kvotflyktingar

Punkt 1 avser utlänningar som har överförts till Sverige med stöd av ett särskilt regeringsbeslut. Härmed avses de vidarebosatta flyktingar, ofta kallade kvotflyktingar, som överförs till Sverige i samarbete med FN:s Flyktingkommissarie (eng. UNHCR) och som kommer direkt till Sverige från ett annat land, ofta ett flyktingläger. De har permanent uppehållstillstånd redan vid ankomsten till Sverige och bosätts genom Integrationsverkets försorg direkt i en kommun.

Punkt 2, asylsökande

Punkt 2 avser de flyktingar som har fått uppehållstillstånd och som har tagits emot i en kommun efter att ha varit registrerade vid en förläggning för asylsökande (Migrationsverkets mottagningssystem). Det här är normalt den största gruppen som är föremål för statlig ersättning. Såväl asylsökande som bostad i eget boende som förläggningsboende (anläggningsboende) eller andra former av boende innefattas. Avgörande för rätten till ersättning är inskrivningen/registreringen i Migrationsverkets mottagningssystem.

Punkt 3, synnerligen ömmande omständigheter

Punkt 3 avser andra utlänningar som har fått uppehållstillstånd med tillämpning av 5 kap 1 eller 6 §§ utlänningslagen eller motsvarande äldre bestämmelser.

5 kap utlänningslagen

1 § första stycket

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt som befinner sig i Sverige har

² Prop 1989/90:105

³ Uppskjuten invandringssprövning är beteckningen på gällande ordning med tillfälliga uppehållstillstånd när ansökan beviljas på grund av anknytning till make/maka eller partner som tidigare ej haft hushållsgemenskap.

rätt till uppehållstillstånd.

6 §

Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt denna paragraf även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd skall beviljas vuxna personer.

Den tredje punkten avser alltså flyktingar, skyddsbehövande samt utlänningar med *synnerligen ömmande omständigheter som inte varit registrerade vid förläggning* men som kommunerna bedömts behöva statlig ersättning för.

Punkt 4, anknytningar

Punkt 4 avser personer som har fått uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person i Sverige, se närmare nedan.

3.3 Allmänt om de fyra grupperna

Glapp mellan tillfälliga uppehållstillstånd

Ett särskilt problem är förknippat med förnyelser av utgångna uppehållstillstånd och de glapp som kan bildas däremellan. I princip måste utlänningen hela tiden ha ett giltigt uppehållstillstånd för att statlig ersättning skall betalas ut. Har dock en ansökan om förlängning av uppehållstillståndet redan lämnats in till Migrationsverket betalas normalt statlig ersättning ut även om det tidigare uppehållstillståndet har gått ut. Har en ansökan ej lämnats stoppas dock utbetalningen. Samma sak gäller när utlänningen åter skrivits in i Migrationsverkets mottagningssystem. Integrationsverket har särskilda manuella rutiner för personer som är folkbokförda i Sverige och som söker förlängning av sitt tidigare tillstånd.

Regeringsbeslut 961010, In96/794/IE (A):Borås kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om schablonersättning för en person som hade fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till sin maka. Personen hade tidigare beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd och kommunen fick schablonersättning. Vid tiden för ansökan om ny schablonersättning hade tillståndet gått ut och personen hade ansökt om förlängning av tillstånd. Invandrarverket avslog ansökan med motiveringen att eftersom personen saknade giltigt uppehållstillstånd kunde han inte anses vara kommunplacerad i förordningens mening. Regeringen ansåg att förutsättningar inte fanns för att utge schablonersättning. Om personen senare beviljas tillstånd skulle detta – beroende på omständigheter i övrigt – dock kunna medföra att ett nytt ersättningsgrundande kommunmottagande föreligger.

Ingen ersättning för barn födda i Sverige

Barn, födda i Sverige efter kommunmottagandet vars föräldrar tillhör den personkrets som medför ersättning omfattas ej av utlänningsbegreppet i bestämmelsen.

Regeringsbeslut 030403, Ju2003/386/IM (A): Göteborgs stad ansökte hos Integrationsverket om schablonersättning för ett barn. Modern blev kommunmottagen en tid före barnets födelse. Integrationsverket avslag ansökan och angav som skäl för beslutet att schablonersättning inte utgår om ett barn föds efter ankomsten till en kommun samt att barnet inte kan räknas som kommunmottagen. Regeringen bedömde att barnet inte varit mottagen i förordningens mening och fastställde Integrationsverkets beslut.

När det gäller barn som föds under asyltiden (innan kommunmottagandet) är huvudregeln att ersättning beviljas när båda föräldrarna är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem. Har dock en förälder hunnit få uppehållstillstånd och folkbokförts utgår ingen statlig ersättning.

Svenskt medborgarskap är hinder för samtliga ersättningar förutom schablonersättningen

Av utlänningsbegreppets utformning följer att den som förvärvar ett svenskt medborgarskap faller utanför den ersättningsberättigande personkretsen. Det datum då en utlänning blir svensk medborgare är slutdatum för ersättningen. Ett undantag gäller dock för schablonersättningen. Bestämmelsen i 3 a § föreskriver att schablonersättning enligt 10-13 §§ får lämnas för dessa personer även om de har blivit svenska medborgare (under förutsättning att medborgarskapet har förvärvats efter den 31 december 1997). I de fåtal fall då en person blir svensk medborgare redan under de två första åren efter mottagandet utgår således ersättning som vanligt.

Regeringsbeslut 010620, N2001/56/IM (A): Göteborgs stad ansökte hos Integrationsverket om ersättning som avsåg kostnader för varaktig vård för en person (34 § ErsF). Integrationsverket avslag ansökan. Som skäl för beslutet angav verket dels att personen i fråga hade blivit svensk medborgare och inte längre omfattades av förordningen och dels att den sökta ersättningen inte uppgick till 50 000 kronor. Regeringen avslag Göteborgs stads överklagande och fastställde Integrationsverkets beslut.

Av bosättningskravet följer vidare att utlänningen självfallet måste bo i en kommun i Sverige. När en utlänning lämnat landet upphör rätten till ersättning vid utresedagen.

Folkbokföringsuppgifterna ligger till grund för besluten

Det händer att födelseuppgifter är oklara eller varierar i olika dokument. Till grund för ersättningen skall dock alltid de uppgifter som förts in i folkbokföringen läggas, jfr 12 § första stycket.

Länsrätten i Östergötland 990930, Mål nr 2814-99 E: Upplands Väsby kommun ansökte hos Integrationsverket om ersättning för ett barn som hade fått uppehållstillstånd i Sverige. Barnet var myndigt vid datum för kommunens ansökan. Kommunen anförde att barnets tidigare personuppgifter var felaktiga och att de var under utredning. Integrationsverket avslog ansökan och angav som skäl för beslutet dels att barnet är myndigt utifrån befintliga datauppgifter och dels att folkbokföringsuppgifterna skallgälla som grund för ersättning tills annat framkommer. Länsrätten fastställde Integrationsverkets beslut. Rätten ansåg att bedömning av kommunens ersättningsanspråk skulle göras med utgångspunkt från vad folkbokföringsmyndigheten anger.

Ändringar i folkbokföringen gäller för övrigt från det datum då ändringen gjorts.

3.4 Särskilt om anknytningar

Anknytningspersonen i Sverige skall ha varit flykting eller ha flyktingliknande skäl

Statlig ersättning för utlänningar som har fått uppehållstillstånd på grund av anknytning förutsätter att den person han eller hon har anknytning till tillhör den skyddade personkretsen i 3 § andra stycket 1-3 av förordningen (3 § andra stycket 4). Anknytningspersonen skall alltså själv ha varit flykting eller på annat sätt ha sådana flyktingliknande skäl som avses i den uppräknings som görs i punkterna 1-3 i andra stycket 3 §. Sökanden måste dessutom ha sökt uppehållstillstånd inom en tvåårsperiod efter det att anknytningspersonen i Sverige först togs emot i en kommun.

Regeringsbeslut 940330, Ku93/4101/IP (A): Mölndals kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om schablonersättning för två personer som hade fått uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till maken/fadern. Anknytningspersonen hade i sin tur beviljats uppehållstillstånd på grund av *andra skäl än som flykting* eller skyddsbehövande. Statens Invandrarverk avslog ansökan och angav som skäl för beslutet att personerna i ansökan hade fått tillstånd som anknytningar till person som inte var flykting eller jämställd, varför de inte omfattades av förordningen. Regeringen delade Invandrarverkets bedömning att förutsättningar saknades för att schablonersättning skulle kunna utgå och avslog Mölndals kommuns överklagande.

Regeringsbeslut 960912, In96/779/IE (A): Askersunds kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om schablonersättning för en person som hade fått uppehållstillstånd i Sverige genom anknytning till sin dotter. Dottern hade i sin tur fått uppehållstillstånd på grund av anknytning. Invandrarverket avslog ansökan med motiveringen att anknytningen själv hade fått uppehållstillstånd av anknytningsskäl. Regeringen bedömde att förordningen inte gällde vid fall av *”anknytning till anknytning”* och delade därmed Invandrarverkets uppfattning.

Tvåårsperiodens beräkning

Om anknytningen i Sverige haft flera tillfälliga uppehållstillstånd är det enbart uppehållstillstånd för bosättning, dvs. uppehållstillstånd med en varaktighet på mer än ett år, som är av relevans för beräkningen av tvåårsperioden.

Regeringsbeslut 010620, N2001/57/IM (B): Göteborgs stad ansökte hos Integrationsverket om schablonersättning för tre personer som hade fått uppehållstillstånd på grund av anknytning till modern/styvmodern, som hade ett tidsbegränsat uppehållstillstånd när hon första gången togs emot i en kommun för cirka tre år sedan. Integrationsverket avslog Göteborgs stads ansökan och angav som skäl för beslutet att ansökan om uppehållstillstånd för personerna i fråga lämnades in efter det att mer än två år förflutit sedan modern blev kommunmottagen. Göteborgs stad överklagade och anförde i huvudsak att modern hade tidsbegränsat uppehållstillstånd när hon kom till kommunen. Under den tid hon vistades i Sverige med tillfälligt uppehållstillstånd kunde barnen inte beviljas uppehållstillstånd för återförening med modern. Regeringen biföll Göteborgs stads överklagande och tillstyrkte att tvåårsgränsen enligt 3 § andra stycket 4 måste bedömas med utgångspunkt i om den utlänning som vistas i Sverige har ett sådant uppehållstillstånd att det över huvudtaget kan utgöra grund för en familjeåterförening och från och med tiden när tillståndet för permanent bosättning beviljades.

Övrigt om kravet på anknytning

Endast den anknytning som åberopas av utlänningen i tillståndsansökan, och som ligger till grund för uppehållstillståndet, är av betydelse för rätten till statlig ersättning. Att utlänningen dessutom har andra anknytningar som skulle kunna läggas till grund för ersättningen har ingen inverkan på prövningen.

Regeringsbeslut 1998-12-03: Regeringen har i två beslut denna dag klargjort att det alltid endast är den anknytning i Sverige som uppehållstillståndet grundar sig på som är av relevans för tillämpningen av 3 § ErsF.

Regeringsbeslut 1995-03-16: Regeringen har i detta beslut klargjort att det även vid flera ansökningar för en och samma anknytning är den ansökan som slutligen leder till uppehållstillstånd som räknas. I ärendet hade en person sökt uppehållstillstånd och åberopat anknytning med en man. Den första ansökan avslogs p.g.a. att anknytningen bedömdes som otillräcklig medan den andra beviljades. Den första låg inom tvåårsgränsen medan den andra hamnade utanför. Regeringen menade att tvåårsgränsen överskridits.

Regeringsbeslut 010620, N2001/235/IM (A): Kalmar kommun ansökte hos Integrationsverket om schablonersättning för tre personer som hade fått uppehållstillstånd på grund av anknytning till en dotter i familjen som blev kommunmottagen första gången för cirka fem år sedan. Integrationsverket avslog Kalmar kommuns ansökan och angav som skäl för beslutet att ansökan som ledde till uppehållstillstånd för personerna i fråga lämnades när mer än två år förflutit sedan dottern togs emot i en kommun. Kalmar kommun överklagade och anförde i huvudsak att flera ansökningar om

uppehållstillstånd för familjen gjordes inom tvåårsgränsen, men att dessa ansökningar avslogs. Regeringen avlog Kalmar kommuns överklagande och tillstyrkte att ansökningar om uppehållstillstånd som tidigare lämnats och avslagits saknar betydelse för bedömningen av om tvåårsvillkoret i 3 § andra stycket 4 förordningen är uppfyllt.

3.5 Övrigt

Några särskilda uppehållstillstånd

Upphållstillstånd ges ett antal olika beteckningar och klassificeringar vid Migrationsverket. Indelningarna har administrativa grunder och förenklar hanteringen även vid Integrationsverket men saknar annars rättslig betydelse för den statliga ersättningen. Det är förordningens bestämmelser om kravet på uppehållstillstånd för bosättning m.fl. som avgör ersättningsbesluten. Det innebär t.ex. att ersättningen för utlänningar som fått beslut i enlighet med lagen (2005:762) om ändring i utlänningslagen (1989:529), ofta benämnd den tillfälliga lagen, och som klassificerats som P, T eller U, inte utbetalas om uppehållstillståndet tidsbegränsats till en kortare period än ett år, såvida inte skattemyndigheten ändå folkbokfört utlänningen. För utlänningar som inte varit registrerade vid förläggning lämnas ersättning endast när de fått tillstånd med tillämpning av 5 kap 1 eller 6 §§ utlänningslagen eller motsvarande äldre bestämmelser eller när de utgör kvotflyktingar eller anknytningar.

Upphållsrätt och uppehållskort är ej sådana uppehållstillstånd som ligger till grund för bosättning och kan ej läggas till grund för statlig ersättning.

Upphållstillstånd med beteckningen T2

Upphållstillstånd med beteckningen T2 utgör tillstånd som tidsbegränsas p.g.a. vandelsanmärkningar⁴. Ett sådant uppehållstillstånd utan påföljande folkbokföring kan ej anses utgöra ett mottagande *för bosättning* på det sätt som avses i 3 § ErsF. Schablonersättning skall alltså inte utgå för personer som endast får sex månaders uppehållstillstånd eller för personer som får ett års uppehållstillstånd som dock ej medför folkbokföring, t.ex. p.g.a. Migrationsverkets anvisning om att beslutet inte bör leda till folkbokföring. Begreppet *för bosättning* skall alltså inte tillämpas självständigt av Integrationsverket, verket kan m.a.o. inte föregå skattemyndighetens folkbokföringsbeslut.

Upphållstillstånd med beteckningen T4

Tillstånd med beteckningen T4 utgör uppehållstillstånd som tidsbegränsats p.g.a. att verkställighetshinder anses föreligga. Hindren skall vidare anses gälla tills vidare. T4 tillkom ursprungligen för somalier och meddelas idag även för uzbeker och vissa andra nationaliteter. Den vanligaste tidsbegränsningen är ett år men även kortare tider beslutas. När uppehållstillstånd beviljats för ett år kan folkbokföring ske. Om personen

⁴ Dessa beslut skall enligt uttalande av dep.chefen (Leif Blomberg) betraktas som en slags villkorade uppehållstillstånd. Hade personen ifråga skött sig hade permanent uppehållstillstånd meddelats på en gång, nu får han istället vänta några månader. Här bör dock nämnas att SIV ibland felaktigt beslutar om T2 med avvisning som inriktning och i anvisningen till skattemyndigheten därför skriver att beslutet ej bör ligga till grund för folkbokföringen.

folkbokför sig i en kommun som upprättar en introduktionsplan så är kommunen berättigad till schablonersättning. Vid kortare uppehållstillstånd än ett år sker normalt ingen folkbokföring och schablonersättning skall ej utgå. Handlar det emellertid om en förlängning så att ett års vistelse i landet ändå uppstår skall folkbokföring normalt ske och schablonersättning kan då utgå från och med aviseringsdatum.

Huvudregeln är sålunda den som följer av 3 § i förordningen: Ersättning utbetalas för de personer vars beslut från Migrationsverket ligger till grund för folkbokföring eller som av olika anledningar ändå folkbokförs av skattemyndigheten. I båda fallen skall de dessförinnan ha varit inregistrerade i Migrationsverkets mottagningssystem. Motsvarande regler gäller för övriga tidsbegränsade uppehållstillstånd såsom T3 (tidsbegränsade tillstånd på grund av humanitär/medicinsk grund) och T6 (tidsbegränsade tillstånd för personer som bedöms kunna styrka sin identitet efter ytterligare utredning).

4. Schablonersättningen

4.1 Regleringen

Rätten till schablonersättningen regleras i 11 § ErsF.

11 § Rätt till schablonersättning enligt 12-13 §§ har kommuner som genomför ett program för utlänningens introduktion i samhället i enlighet med en skriftlig introduktionsplan som fastställs efter samråd med utlänningen. Om utlänningen är i arbetsför ålder skall samråd ske med den lokala arbetsförmedlingen.

Ett introduktionsprogram för personer som fyllt 16 år skall innehålla svenskundervisning för invandrare (sfi) enligt skollagen (1985:100), praktik i den utsträckning som är möjlig, orientering om svenska samhällsförhållanden och svenskt samhällsliv samt information om vardagslivet i en kommun och andra liknande förhållanden.

Enligt Integrationsverkets verkställighetsföreskrifter skall introduktionsplanen på begäran tillställas verket (1 § Integrationsverkets föreskrifter (MIGRFS 2003:6) om statlig ersättning för flyktmottagande m.m.). Samma krav gäller för en kommun som utlänningen eventuellt flyttar till under bidragsperioden.

Utbetalningsperioder

Schablonersättningen betalas ut genom ett datoriserat system som är anpassat till tidpunkten för Migrationsverkets utskrivning ur

mottagningssystemet, tid för folkbokföring samt till förekommande flyttningar för flyktingarna. Utbetalningarna sker under två år och de är inte knutna till tiden för den faktiska introduktionen.

Den kommun som först tar emot en utlänning som omfattas av förordningen har enligt 12 § första stycket rätt till 20 procent av ett schablonbelopp. Beloppet skall betalas ut månaden efter det att utlänningen har tagits emot i kommunen. Tidpunkten för mottagandet skall anses vara den dag utlänningen togs emot från en förläggning eller då utlänningen enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet folkbokfördes i kommunen. Från det att utlänningen först togs emot i en kommun och under 24 kalendermånader efter utgången av den månad då mottagandet ägde rum skall schablonersättning, enligt andra stycket samma bestämmelse, betalas ut för perioder som omfattar tre kalendermånader (bidragsperiod). Utbetalning med 10 procent av ett schablonbelopp skall göras månaden efter utgången av varje bidragsperiod. Rätt till utbetalning har den kommun där utlänningen enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen är folkbokförd vid utgången av perioden.

Om utlänningen flyttar till en ny kommun under en bidragsperiod och enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen är folkbokförd där vid utgången av perioden, har denna kommun enligt 13 § rätt till 20 procent av ett schablonbelopp som extra ersättning. Detta gäller under förutsättning att flyttningen äger rum innan 18 kalendermånader förflutit från det första mottagandet. Den kommun som utlänningen flyttar från har rätt till 10 procent av ett schablonbelopp. Detta gäller vid flyttningar inom 24 kalendermånader efter utgången av den månad då mottagandet ägde rum. De sistnämnda ersättningarna skall betalas ut månaden efter utgången av den bidragsperiod under vilken utlänningen flyttat.

Schablonersättningens storlek

Schablonersättningens storlek anges i 10 § av förordningen. Beloppen fastställs årligen av regeringen. De är avsedda att täcka genomsnittlig kostnad för ekonomisk hjälp till försörjning, genomsnittlig bostadskostnad, genomsnittlig kostnad för svenskundervisning samt vissa kommunala extra kostnader i anledning av mottagandets. Ett schablonbelopp skall år 2006 vara 101 800 kronor för personer under 16 år, 165 700 kronor för personer som fyllt 16 år men inte 65 år, och 61 200 kronor för personer som fyllt 65 år. Beloppets storlek skall beräknas utifrån den ålder utlänningen har vid utgången av månaden innan schablonbeloppet betalas ut.

4.2 Introduktionsplanen

Introduktionsplan skall upprättas och genomföras

För att beviljas ersättning skall två villkor vara uppfyllda.

- Kommunen skall genomföra ett introduktionsprogram.
- Introduktionsprogrammet skall genomföras i enlighet med en skriftlig introduktionsplan som fastställts efter samråd med den enskilde.

Kravet på en skriftlig introduktionsplan är alltså obligatoriskt. Enligt Integrationsverkets praxis finns även ett krav på att planen skall ha undertecknats av såväl utlänningen som av en kommunal befattningshavare.

Regeringen har klargjort att några undantag för t.ex. äldre eller barn ej kan godtas, se nedan. Undantag görs ej heller där det t.ex. på grund av utlänningens flytt till annan kommun inte upprättats en introduktionsplan.

Kravet på att genomföra ett introduktionsprogram innebär i praktiken inget annat än att programmet skall ha inletts. Har det inletts i enlighet med en skriftlig introduktionsplan skall den första utbetalningen av schablonersättningen göras redan månaden efter det att utlänningen togs emot i kommunen, se 12 § förordningen

Regeringsbeslut 981203, In97/765/IE (A): Högsby kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om schablonersättning för åtta personer som var kommunplacerade. Invandrarverket beslutade att dels avslå ansökan om schablonersättning, dels återkräva tidigare utbetalad schablonersättning. Invandrarverket grundade sitt beslut på att introduktionsplaner inte hade upprättats för dessa personer. Högsby kommun överklagade Invandrarverkets beslut och anförde i huvudsak dels att en flykting var för gammal för att det ska vara möjligt att upprätta en introduktionsplan, dels att barnens introduktionsplaner hade förts in i föräldrarnas plan och att studerande barns introduktion hade handlagts av skolan. Regeringen bedömde i sin tur att ersättningsvillkoren ska respekteras och fastställde därför Invandrarverkets beslut.

4.3 Några tillämpningsfrågor

Fler schablonersättningar för samma person

Det inträffar emellanåt att schablonersättning kan bli aktuell en andra gång för en och samma person. Vederbörande kan ha återvandrat och därefter på nytt sökt uppehållstillstånd i landet. Det händer även att permanenta uppehållstillstånd återkallas och att ett nytt uppehållstillstånd meddelas. Såsom förordningen är utformad skall normalt schablonersättning i sådana fall utbetalas.

Regeringsbeslut 1993-02-11: Schablonersättning utgick till Örebro kommun för två bröder som fått uppehållstillstånd någon gång under mitten av 80-talet och som berättigat kommun till statliga bidrag enligt då gällande förordning (1984:863) om statlig ersättning för mottagande av flyktingar och vissa andra utlänningar, som därefter åkt tillbaka till hemlandet och fått sina permanenta uppehållstillstånd (PUT) återkallade men som sökt asyl igen i Sverige år 1991, fått PUT och mottagits i kommunen.

I vissa fall avslår dock Integrationsverket ytterligare schablonersättningar för en och samma person. Det händer t.ex. när en utlänning, för vilken

schablonersättning utbetalats och som vistats länge i Sverige, får sitt uppehållstillstånd återkallat men därefter ändå får stanna i landet, ofta av humanitära skäl/synnerligen ömmande omständigheter. Avslaget motiveras normalt av att det inte är förenligt med ändamålet med ersättningsförordningen att utbetala ytterligare en schablonersättning, att sätta personen i ett nytt introduktionsprogram liksom att ge honom ett nytt hemtrustningslån. Motsvarande beslut fattas för personer som skrivits in i Migrationsverkets mottagningssystem efter att under en begränsad tid ha haft uppehållstillstånd (med schablonersättning) men som därefter gör samma vända, in och ut ur mottagningssystemet, på nytt. I praxis brukar i dessa fall endast *en* schablonersättning utgå för individen. Eventuellt kvarvarande schablonersättning bör dock kunna utgå med avdrag för vad som utgått innan förläggningstvisten.

5. Ersättning för särskilda kostnader

5.1 Äldre, sjuka, funktionshindrade och barn utan vårdnadshavare

I 17 – 21 §§ förordningen finns bestämmelser om statlig ersättning för särskilda kostnader. Med särskilda kostnader avses kostnader för

- ekonomisk hjälp enligt 4 kap.1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) (försörjningsstöd) och introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar (17 §),
- färdtjänst (18 §),
- stöd och hjälp i boendet (19 §) samt
- kostnader för vård av barn (21 §).

Ersättning för särskilda kostnader utgår endast för äldre, sjuka, funktionshindrade och barn utan vårdnadshavare som ingår i den personkrets som anges i 3 § av förordningen.

Äldre

Begreppet äldre definieras olika i bestämmelserna. I 17 §, som reglerar ersättningen för försörjningsstöd och introduktionsersättning, har en äldre fyllt 60 år när uppehållstillstånd beviljades första gången. I bestämmelserna 18 och 19 §§ om färdtjänst och stöd och hjälp i boendet anges dock ingen specifik ålder. Här knyts behovet av insatserna och ersättningen till begreppet hög ålder.

Sjuka och funktionshindrade

Ersättning ges vidare för utlänning som inte kan försörja sig till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting. Kostnader i anledning av sjukdom och funktionshinder som uppstått i Sverige utan direkt samband med flyktingskapet ersätts alltså inte.

Ersättning för försörjningsstöd och introduktionsersättning lämnas heller enligt bestämmelsen inte för flyktingar som fyllt 65 år. För dessa grupper finns framför allt äldre försörjningsstöd enligt lagen (2001:853) om äldre försörjningsstöd.

Barn utan vårdnadshavare

Härmed avses barn under 18 år som kommit till Sverige utan egen vårdnadshavare. Barn som lämnas av sina föräldrar när de väl anlät till Sverige, och som i praktiken behandlas som barn utan vårdnadshavare under asylprocessen av Migrationsverket, omfattas inte av bestämmelsen.

5.2 Försörjningsstöd och introduktionsersättning

Ersättning lämnas enligt 17 § ErsF för ekonomisk hjälp enligt

- 4 kap.1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) (försörjningsstöd) och
- introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar, som utgivits till utlänning som hade fyllt 60 år när uppehållstillstånd beviljades första gången eller som inte kan försörja sig till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting. Ersättning lämnas dock inte för flyktingar som har fyllt 65 år.

Försörjningsstödet och introduktionsersättningen ersätts dock endast för tiden efter det att 20 månader gått från det första mottagandet i en kommun.

Det ankommer på kommunen att visa att utlänningen inte kan försörja sig på grund av sjukdomen eller funktionshindret.

Kammarrätten i Jönköping 011030, Mål nr 1-2001 (A): Landskrona kommun ansökte hos Integrationsverket om ersättning avseende kostnader för utgivet ekonomiskt bistånd till en person. Kommunen uppgav att personen och hans familj med allra största sannolikhet inte skulle kunna rehabiliteras och bli självförsörjande. Integrationsverket avslag kommunens ansökan och angav som skäl för beslutet att underlaget som skulle styrka arbetsförmågan var bristfälligt och att det saknades rehabiliteringsplan. Länsrätten i Östergötlands län bedömde att underlaget inte gav stöd för att personens arbetsförmåga varit nedsatt i sådan utsträckning att förutsättningarna för rätt till ersättning för kommunen var uppfyllda. Kammarrätten nekade prövningstillstånd och fastställde därmed Länsrättens avgörande.

5.3 Färdtjänst

Ersättning till kostnader för färdtjänst lämnas enligt 18 § om utlänningen har behov av färdtjänst till följd av hög ålder eller till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting.

Ersättning lämnas endast om utlänningen beviljats färdtjänst enligt samma grunder som gäller för andra personer i kommunen.

Ersättningen till kommunen för färdtjänst beräknas genom att ett belopp motsvarande 65 procent av kommunens kostnader minskas med den avgift utlänningen själv har betalat.

5.4 Stöd och hjälp i boendet

Ersättning till kostnader för stöd och hjälp i boendet lämnas enligt 19 § av förordningen om utlänningen har behov av sådan hjälp till följd av hög ålder eller till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som han eller hon hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting. Ersättning lämnas endast om utlänningen beviljats stöd och hjälp i boendet enligt samma grunder som gäller för andra personer i kommunen.

Även denna ersättningsform är begränsad till en procentsats av kommunens lönekostnader. Ersättningen till kommunen beräknas genom att ett belopp motsvarande 75 procent av dessa, inklusive lönebikostnader, för personal minskas med den avgift utlänningen själv har betalat.

Nya vårdformer som ersätts respektive inte ersätts

Privata vårdgivare, servicecenter, hemvårdsbidrag och ledsagarservice ersätts

Hemvårdsbidrag fyller delvis samma funktion som det stöd och boende som avses i första stycket i 19 § av förordningen. Även om det inte utan vidare kan omvandlas till sådana lönekostnader som den statliga ersättningen enligt andra stycket samma bestämmelse skall beräknas utifrån, har Kammarrätten i Jönköping bedömt att statlig ersättning bör beviljas.

Kammarrätten i Jönköping 2004-12-23, Mål nr 2914—2917-02: Stockholms kommun begärde ersättning för hemvårdskostnader. Integrationsverket avslog deras ansökan på grund av att kostnaderna ej utgjorde sådana lönekostnader som anges i bestämmelsen. Kammarrätten ändrade verkets beslut. Rätten menade att även om lydelsen gav verket visst stöd så kunde det inte anses strida mot förordningens syfte, utan snarare ligga i linje med detta, att låta kommunens rätt till ersättning omfatta även senare utvecklade former av stöd vilka fyller den traditionella hemtjänstens funktion av stöd och hjälp i boendet. Ersättning skulle därför enligt rätten utgå med 75 procent av hemvårdsbidraget.

Privata vårdgivares timpris för hemtjänst likställs i verkets praxis med kommunala kostnader. Privata och kommunala vårdhem som kan likställas med hemtjänst t.ex. *servicebostäder*, ersätts på motsvarande sätt. Normalt beräknas ersättningen så att lönekostnaden delas med antalet vårdplatser, sedan eventuella egenavgifter dragits av lämnas en ersättning som motsvarar 75 procent av summan därav. *Vårdhem* med dygnsplatser kan beräknas på

motsvarande sätt.

I praxis ersätter verket även kostnader för s.k. *ledsagarservice*. Ersättning utgår för hjälp till och från affären under några timmar i veckan. *Tolkkostnader* i samband härmed ersätts dock inte.

Ingen ersättning för dagcenter, korttidshem, kontaktperson och personlig assistent

Stöd och service som inte lämnas i hemmet ersätts inte enligt denna bestämmelse, ett sådant exempel är dagcenterverksamhet.

Länsrätten i Göteborg 970806, Mål nr Ö 2931-97 (A): Varbergs kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning som avsåg kostnad för vistelse i dagcenter enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Invandrarverket avslag ansökan och angav som skäl för beslutet att kostnaden för dagcenter inte kan jämföras med hemtjänstkostnader. Länsrätten bedömde att kostnader som kan ersättas enligt 19 § endast avser stöd och hjälp i boendet och inte innefattar verksamhet utanför hemmet såsom *dagcenterverksamhet*. Därmed avslag Länsrätten överklagandet.

Korttidshem kan normalt inte betraktas som stöd och hjälp i boendet och ersätts därför inte.

Insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (*LSS*) och Lag (1993:389) om assistansersättning (*LASS*) skall enligt regeringsbeslut jämföras med vård och ersätts därför endast inom ramen för bestämmelsen i 34 § av förordningen, se nedan. Motsvarande gäller i praktiken *kontaktperson och personlig assistent* för vuxna, i vart fall så länge de inte undantagsvis kan hänföras till sådant stöd och hjälp som avses i 19 §. Även här kan dock ersättning enligt 34 § ofta beviljas.

5.5 Några tillämpningsfrågor

Ej ersättning för försörjningsstöd under de första 20 månaderna

Ersättning för ekonomiska hjälp (försörjningsstöd samt introduktionsersättning) får inte lämnas under de första 20 månaderna i kommunen. Anledningen är att schablonersättningen täcker denna periods kostnader. Motsvarande täckning för färdtjänst och stöd och hjälp i boendet finns inte och följaktligen får kostnader för dessa insatser ersättas från första dagen

Länsrätten i Stockholms län 980917, Mål nr Ö 9506-98 (A): Solna stad ansökte hos Integrationsverket om ersättning avseende kostnader för utgivet ekonomiskt bistånd till två personer. Integrationsverket avslag ansökan med motiveringen att i ingetdera fallet hade 20 månader förflutit sedan personerna första gången togs emot i kommunen. Solna stad överklagade Invandrarverkets beslut och anförde i huvudsak att tidigare lagstiftning medgav ansökan efter tolv månader och att samma förutsättning borde gälla

enligt den nya lagstiftningen. Länsrätten fann att förutsättningarna för utgivande av ersättning enligt 17 § inte var uppfyllda och avslag Solna stads överklagande.

Kommuner får ej ta ut oskäligen egenavgifter

I såväl 18 § som 19 § anges att ersättning endast lämnas enligt samma grunder som gäller för andra personer i kommunen.

Länsrätten i Stockholm 971125, Mål nr Ö 15810-97 (B): Nynäshamns kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning som avsåg kostnader för boende i särskild boende form för äldre. Invandrarverket avslag ansökan och angav som skäl för beslutet att det inte är förenligt med socialtjänstlagen att gamla, sjuka och handikappade hänvisas till socialbidrag till följd av för höga avgifter och att socialbidrag i princip inte skall behöva utgå för avgifter inom äldreomsorg. Länsrätten biföll överklagandet och ålade Statens Invandrarverk att utge ersättning till Nynäshamns kommun.

Dödsfall och begravningskostnader

När en utlänning dör upphör rätten till kommunal ersättning på dödsdagen. Kostnader för begravningen ersätts enligt praxis dock därutöver. Boupptecknings- eller boudredningskostnader ersätts däremot inte.

5.6 Tidpunkt för ansökan

Ersättning för särskilda kostnader betalas enligt 20 § förordningen efter ansökan i efterskott för varje kalenderår. Den första ansökan skall för respektive ersättningslag ha inkommit till Integrationsverket inom tre år från den dag då utlänningen första gången togs emot i en kommun. Om det finns särskilda skäl får en ansökan prövas även om den har kommit in senare.

Integrationsverket har därutöver i verkställighetsföreskrifter meddelat vilka tidsfrister som gäller för att få utbetalningen inom vissa tider. Ansökan skall ha kommit in till verket senast 15 dagar efter kvartalsskifte, året efter det kalenderår då kostnaden uppstod, för att utbetalning skall kunna göras samma kvartal (3 § MIGRFS 2003:6).

Kammarrätten i Stockholm 971009, Mål nr 8726-1996 (B): Kungsörs kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning för en person med funktionshinder. Invandrarverket avslag ansökan och motiverade sitt beslut med att den första ansökan inte kom in förrän efter tre år från det att utlänningen togs emot i kommunen. Länsrätten bedömde att kommunens ansökan formellt inkom för sent och fastställde Invandrarverkets beslut. Kungsörs kommun överklagade Länsrättens beslut och anförde bl.a. att personen vid ankomsten till Sverige uppvisade svåra psykiska besvär efter tortyr och skottskador. Med tiden (efter de första tre åren) har det visat sig att skadorna förvärrades. Kammarrätten undanröjde Länsrättens beslut och

fann att det förelåg särskilda skäl som motiverade en prövning efter treårsperiodens utgång.

Länsrätten i Östergötland 020425, Mål nr 2055-01 (A): Karlstads kommun ansökte hos Integrationsverket om ersättning avseende kostnader för utgivet socialbidrag. Integrationsverket avlog ansökan och angav som skäl för beslutet att den första ansökan om ersättning inte inkom inom tre år från det att utlänningen första gången togs emot i en kommun. Karlstads kommun överklagade Integrationsverkets beslut och anförde i huvudsak att det varit mycket svårt för läkarna att ställa en säker diagnos inom den av Integrationsverket stipulerade tiden och inkomma med utlåtande. Länsrätten bedömde i sin tur att kommunens ansökan faktiskt inkommit för sent och att det inte fanns sådana särskilda skäl som utgjorde skäl för en prövning av kommunens ansökan.

5.7 Barn utan vårdnadshavare

Rätten till statlig ersättning för kostnader för vård av barn utan vårdnadshavare regleras i 21 § ErsF.

21 §

En kommun har rätt till ersättning för vissa kostnader för barn under 18 år som omfattas av 3 § och som kommit till Sverige utan egen vårdnadshavare. Ersättning lämnas för kommunens kostnader för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Skälig ersättning lämnas också för kommunens kostnader när det gäller beredskap för sådan vård. Om det finns särskilda skäl kan ersättning lämnas även för kostnader som kommunen haft för annan form av bistånd enligt socialtjänstlagen.

Sådan ersättning betalas efter ansökan i efterskott för varje kvartal.

Såsom framgår av bestämmelsen skall barnet ha kommit till Sverige utan egen vårdnadshavare (ibland kallade ensamkommande barn). De barn som lämnas av sina föräldrar när de väl anlänt till Sverige, och som i praktiken behandlas som barn utan vårdnadshavare under asylprocessen av Migrationsverket, omfattas som tidigare nämnts av bestämmelsen. Med stöd av första styckets tredje mening om ersättning för beredskap ersätter Integrationsverket ett antal kommuner som har avtal med verket om vård av barn utan vårdnadshavare för tomma platser i avvaktan på att de skall besättas av ankommande barn. Ersättningen baseras på en uträkning av kostnader för vård på institution med avdrag för matkostnader.

Personlig assistent

Personlig assistent till barn utan vårdnadshavare kan ersättas enligt 21 § förordningen. Även en personlig assistent som följer barnet under skoltid

kan i vissa fall ersättas så länge det inte handlar om ett särskilt undervisningsstöd som ersätts i annan ordning.

Ansöka och utbetalning

Ansökan om ersättning för kostnader för barn utan vårdnadshavare görs enligt det andra stycket i bestämmelsen i efterskott för varje kvartal. Enligt 3 § av Integrationsverkets verkställighetsföreskrifter skall ansökan ha kommit in till verket senast 15 dagar efter kvartalsskifte, för att utbetalning skall kunna göras samma kvartal.

Övrigt

Ersättning enligt 21 § ErsF kan inte utgå för barn som fyllt 18 år.

Kammarrätten i Jönköping 940126, Mål nr 6430-1993 (A): Bjuvs kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning avseende kostnader för familjehemsplacering av ett barn. Invandrarverket avslog den del av ansökan för kostnader som avsåg tiden efter det att barnet fyllt arton år. Bjuvs kommun överklagade beslutet och anförde att barnet under familjehemsplaceringen påbörjat en grundutbildning och att placeringen inte kunde brytas när barnet fyllde arton år. Kammarrätten lämnade överklagandet utan bifall.

Kostnader för resa till hemlandet innefattas ej av bestämmelsen.

Kammarrätten i Jönköping 030507, Mål nr 1530-03 (A): Göteborgs stad ansökte hos Integrationsverket om ersättning enligt 21 §. Ersättningen gällde resekostnader för ett ensamkommande barn som besökte sina föräldrar i hemlandet. Göteborgs stad ansåg att resan ingick i vården i annat hem än det egna, enligt socialtjänstlagen. Integrationsverket avslog Göteborgs stads ansökan och angav som skäl för beslutet att resan till hemlandet inte kan anses ingå i vad som avses med vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. Länsrätten i Östergötlands län fann att kostnaden för resa till hemlandet inte ryms inom vad som kan ersättas enligt 21 § och fastställde Integrationsverkets beslut. Kammarrätten har i sin tur fastställt Länsrättens dom.

Kostnader som uppstår för särskild vårdnadshavare har i en kammarrättsdom ej bedömts utgöra kostnader för vård i annat hem än barnets eget.

Kammarrätten i Jönköping 050211, Mål nr 800-04: Uppsala kommun ansökte om statlig ersättning för kostnader i anledning av ett barns boende hos en särskilt förordnad vårdnadshavare. Länsrätten i Östergötlands län vars dom kammarrätten fastställde menade att särskilt förordnade vårdnadshavare enligt gällande civilrättsliga lagstiftning måste anses vara likställda med föräldrar i fråga om rättigheter och skyldigheter gentemot barnet. Mot denna bakgrund ansåg rätten inte att vården kunde anses bedrivas i annat hem än barnets eget varför statlig ersättning heller inte kunde beviljas. Uppsala kommun beviljades ej prövningstillstånd hos

Regeringsrätten.

Kammarrätten i Jönköping 930621, Mål nr 339-1993 (B): Huddinge kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning för kostnader för barn utan vårdnadshavare. Barnet beviljades tillsammans med sin mor permanent uppehållstillstånd i Sverige. Familjen avflyttade från landet. Därefter kom barnet ensamt till Sverige. Invandrarverket avslag ansökan och angav som skäl att barnet första gången inte har kommit till Sverige utan vårdnadshavare. Kammarrätten biföll Huddinge kommuns överklagande och undanröjde Invandrarverkets beslut.

Ersättning utbetalas ej för kommunens kostnader för god man till barn utan vårdnadshavare (Länsrätten i Östergötlands län 2003-12-04, Mål nr 1883-03). Ersättning betalas heller ej för kommunens kostnader i anledning av resekostnader och liknande för att få barnets föräldrar till Sverige eller för kommunala utredningskostnader i övrigt.

6. Extraordinära kostnader

6.1 Regleringen i förordningen

I 26 och 38 §§ av förordningen ges Integrationsverket rätt att efter prövning lämna ersättning till kommuner och landsting som har betydande extraordinära kostnader för flyktingmottagandet.

26 § Utöver ersättning som föreskrivs i 9-21 §§ får Integrationsverket inom ramen för anvisade medel lämna ersättning till kommuner för betydande extraordinära kostnader för flyktingmottagande. Sådan ersättning betalas efter ansökan.

38 § Utöver ersättning enligt 34-37 §§ får Integrationsverket lämna ersättning till landsting och kommuner för betydande extraordinära kostnader för vårdinsatser för flyktingar. Sådan ersättning betalas efter ansökan.

I propositionen anges att ersättning för extraordinära kostnader bör kunna ges kommuner som ökar sitt flyktingmottagande genom särskilda och kostnadskrävande åtgärder för att få fram fler bostäder till flyktingar, eller som får bostadskostnader för flyktingar som ligger väsentligt över den genomsnittliga bostadskostnad som täcks av schablonersättningen (prop 1989/90:105 s. 26 f).

Integrationsverket beslutar varje år om prioriteringar för de extraordinära kostnaderna. Under senare tid har initiala kostnader för mottagning av kvotflyktingar som inte täcks av schablonersättningen prioriterats. Så ock kostnader i samband med utflyttning från storstadsregion till annan region. Betydande extraordinära kostnader för mottagandet av t.ex. särskilt resurskrävande grupper, såsom familjer med många barn eller personer med

låg utbildningsnivå, har nämnts i Integrationsverkets beslut men har givits en lägre grad av prioritet.

Endast kostnader som uppstått under introduktionstiden ersätts. Integrationsverkets beslut om ersättning för extraordinära kostnader får enligt 43 § ErsF inte överklagas.

6.2 Verkställighetsföreskrifter

Integrationsverket har i verkställighetsföreskrifter föreskrivit att ersättning för extraordinära kostnader enligt 26 § av förordningen betalas ut efter ansökan och redovisning från kommunen när kostnaderna faktiskt har uppstått (4 § MIGRFS 2003:6).

7. Sjukvårdskostnader

7.1 Kostnader för varaktig vård

I 34 § av förordningen finns en bestämmelse om ersättning för kostnader för varaktig vård.

34 § Landsting och kommuner har rätt till ersättning av staten för vården av sådana utlänningar som omfattas av 3 § och som på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder direkt efter ankomsten till Sverige eller efter inkvartering på en förläggning för asylsökande eller i anslutning till att uppehållstillstånd beviljades första gången måste beredas varaktig vård som ordinerats av läkare. Ersättning utgår endast om vården bedömts ha en varaktighet av minst tre år och vårdkostnaden uppgått till lägst 60 000 kronor under en tolv månadersperiod. Ersättning får lämnas även för varaktig vård som påbörjats efter mottagandet i en kommun om det är fråga om vård på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige. Rätt till ersättning för varaktig vård för utlänningar som vistas på förläggning finns också efter det att utlänningarna har beviljats permanent uppehållstillstånd, om de inte anvisats eller kunnat utnyttja en anvisad plats i en kommun.

Den första ansökan om ersättning skall ha kommit in till Integrationsverket inom tre år från den dag utlänningen första gången togs emot i en kommun. Om det finns särskilda skäl får en ansökan prövas även om den har kommit in senare.

Ersättningens storlek bestäms enligt riksavtalet för hälso- och sjukvården om inte annat avtalats.

Vårdens koppling till flyktingskapet

Såsom framgår av bestämmelsen finns ett krav på viss koppling mellan sjukdomen eller funktionshindret och ankomsten till Sverige. Till skillnad från när det gäller de särskilda kostnaderna finns i denna bestämmelse dock

inget uttryckligt krav på direkt samband med utlänningens situation som flykting. Här anges endast att vård skall ha ordinerats av läkare på grund av sjukdom eller funktionshinder *direkt efter ankomsten till Sverige eller efter inkvartering på en förläggning eller i anslutning till att uppehållstillstånd beviljades*. Med ankomst till Sverige avses den tidpunkt då utlänningen söker asyl i Sverige. Integrationsverket har i vissa fall lämnat statlig ersättning vid sjukdom som brutit ut och funktionshinder som tillkommit på en förläggning i Sverige när vården lämnats i direkt anslutning till ankomsten till landet. Om vården påbörjas efter mottagandet i en kommun får ersättning lämnas endast om det är fråga om vård på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade redan vid ankomsten till landet.

Beräkningen av tolv månadersperioden

Ersättning utgår endast om vården bedömts ha en varaktighet av minst tre år och vårdkostnaden uppgått till lägst 60.000 kr under en tolv månadersperiod. Så länge vårdkostnaderna för sådana tolv månadersperioder uppgår till 60.000 kr läggs dessa perioder löpande efter varandra. En ny startdag för en period kan tillämpas i de fall vårdkostnaden minskar tillfälligt efter en periods utgång men därefter ökar igen. Perioderna kan dock inte överlappa varandra.

Ansökan kan inlämnas så snart vårdkostnaderna uppgår till 60.000 kr. Ansökningar för kostnader under detta belopp avslås regelmässigt. Ansökan kan lämnas upp till ett år efter utgången av den period ansökan avser, jfr 39 §.

Begreppet varaktig vård

Ett läkarutlåtande krävs för att kunna bedöma om varaktigheten av sjukdomen eller funktionshindret uppgår till tre år. För patient som en gång bedömts behöva varaktig vård i tre år behöver förnyade läkarintyg normalt inte lämnas in så länge sjukdomen/funktionshindret kan bedömas vara detsamma.

Ett ytterligare krav är att kostnaderna avser en och samma sjukdom eller direkta följsjukdomar. Sjukdomar som inte är varaktiga och som inte kan härledas till huvudsjukdomen ersätts ej och kan heller givetvis inte inberäknas i beloppet 60.000 kr.

Beloppet 60.000 kr beräknas per person och inte per huvudman

Beloppet 60.000 kr beräknas per person och inte per huvudman. För landsting som är uppdelade på olika huvudmän (t.ex. hjälpmedelscentral och vårdgivare) skall den sammanlagda kostnaden för enheterna utgöra underlag för prövningen.

LSS och LASS

Insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), skall enligt regeringsbeslut 1994 -03-30 jämföras med vård. Regeringen konstaterar i beslutet att LSS ersätter den tidigare gällande lagen (1985:568) om särskilda omsorger om psykiskt utvecklingsstörda m.fl. (omsorgslagen) och att dess insatser är av samma karaktär som omsorgerna enligt denna lag.

Personlig assistent enligt 9 § 2 LSS ersätts i praxis endast i upp till 20 tim i veckan/ motsvarande 87 timmar i månaden. För timmar därutöver ansvarar normalt staten genom Försäkringskassan. När så i enskilda fall inte är fallet ersätter Integrationsverket i vissa fall kostnaden.

Ansökningsfrister

Ansökan skall enligt det andra stycket i bestämmelsen ha kommit in till Integrationsverket inom tre år från den dag utlännings första gången togs emot i en kommun. Om det finns särskilda skäl får dock ansökan prövas om den kommer in senare. Integrationsverket har i praxis godtagit ansökningar efter treårsperioden när utlännings flyttat och den första kommunen därför inte sökt och den andra kommunen inkommer med sin ansökan inom rimlig tid efter inflyttningen i denna kommun.

Därutöver gäller den generella bestämmelsen om ett års ansökningstid i 39 §. En ansökan om ersättning enligt ErsF skall således ha inkommit till Integrationsverket senast inom ett år från utgången av den period ansökan avser. De kostnader landstinget eller kommunen söker ersättning för kan alltså inte ligga längre tillbaka i tiden än ett år, se nedan.

Regeringsbeslut 010620, N2001/4285/IM (A) : Örebro kommun ansökte hos Integrationsverket om ersättning - enligt 34 § ErsF- avseende kostnader för varaktig vård för en person som blev kommunmottagen första gången för cirka fyra år sedan. Örebro kommun har tidigare ansökt om ersättning hos Integrationsverket för kostnader för samma person. Integrationsverket avslog Örebro kommuns ansökan och angav som skäl för beslutet att kommunens första ansökan av denna art inte lämnats inom tre år från det att personen i fråga första gången togs emot i en kommun. Regeringen avslog Örebro kommuns överklagande och fastställde Integrationsverkets beslut.

7.2 Kostnader för hälsundersökning

I 35 § av förordningen regleras ersättningen för hälsundersökning

35 § Integrationsverket får ersätta kostnader för hälsundersökning av utlänningar som omfattas av 3 § andra stycket 1, 3-4 och som inte genomgått hälsundersökning innan de första gången togs emot i en kommun.

Hälsundersökning ersätts bara när personen ifråga ej varit asylsökande. I praktiken ersätts således endast hälsundersökningar för kvotflyktingar och för sådana anhöriga som inte varit inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

I praxis ersätts en hälsundersökning med samma belopp som anges i 6 a § förordning (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande. Idag uppgår denna ersättning till 1845 kr. Högre ersättning kan beviljas när det i ansökan finns särskilda skäl.

8. Övrigt

8.1 Ett års ansökningstid

I 39 § av ErsF finns en huvudregel för ansökningstider för ersättningar enligt förordningen.

39 § En ansökan om ersättning enligt denna förordning skall ha kommit in till Integrationsverket senast inom ett år från utgången av den period ansökan avser om inte annat anges i andra bestämmelser i förordningen.

Kommuner och landsting är skyldiga att lämna Integrationsverket de uppgifter som krävs för att verket skall kunna bedöma deras rätt till ersättning enligt denna förordning.

Ordinarie ansökningstid är alltså ett år från utgången av den period ansökan avser. För närvarande finns inga sådana undantag i andra bestämmelser i förordningen som nämns i det första stycket.

Kammarrätten i Jönköping 961008, Mål nr3425-1996 (A) : Karlstads kommun ansökte hos Statens Invandrarverk om ersättning avseende kostnader för utgivna särskilda kostnader för ett barn. Invandrarverket avlog avlog ansökan delvis och angav som skäl för beslutet att ansökan inte kom in senast inom ett år från utgången av den period ansökan avsåg. Karlstads kommun överklagade Invandrarverkets beslut och anförde i huvudsak att det förekommit stora problem i samband med datorisering och tidsbrist vid anställning av ny personal. Länsrätten i Östergötland beslutade att överlämna målet till kammarrätten. Kammarrätten konstaterade att ansökan faktiskt hade lämnats för sent och att det inte funnits dispensgrund. Med hänsyn till detta fann rätten att någon rätt till ytterligare ersättning inte förelåg och att överklagandet därför skulle avslås.

8.2 Återkrav och utbetalning av ersättning

Integrationsverket får kräva ersättningen åter helt eller delvis enligt

bestämmelsen i 41 §.

41 § Ersättning som en kommun eller ett landsting mottagit enligt denna förordning får krävas åter helt eller delvis om den utbetalats till följd av att kommunen eller landstinget lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter.

Ersättning som en kommun har mottagit enligt 27 § får även krävas åter helt eller delvis om kommunen inte fullföljer sin del av överenskommelsen om utökat mottagande under 2006 eller om medlen inte har använts för avsett ändamål.

En upplysning om bestämmelserna i denna paragraf skall tas in i beslutet om ersättning.

Integrationsverkets beslut om ersättning liksom verkets handläggning och förhållningssätt till sökanden följer de bestämmelser som finns i förvaltningslagen (1986:223) och i andra lagar och bestämmelser. Om brister i ovanstående hänseenden uppstår kommer verket att pröva frågan om återkrav eller stoppad utbetalning.

Regeringsbeslut 030612, Ju2003/274/IM (B): Kils kommun har av Integrationsverket fått återkrav för utbetalad schablonersättning för ett barn. Integrationsverket angav som skäl för beslutet att barnet inte omfattas av förordningen. Kils kommun överklagade Integrationsverkets beslut och åberopade att kommunen varit i god tro och att kommunen inte haft anledning att särskilt kontrollera utbetalningen. Regeringen ansåg att ersättningen inte utbetalats till följd av att kommunen lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter och undanröjde därmed Integrationsverkets beslut.

Dag för utbetalning

I 2 § Integrationsverkets föreskrifter om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. har verket föreskrivit att utbetalningar av ersättningar enligt förordningen skall ske den sista bankdagen i respektive månad.

Bilagor

Bilaga 1.

Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

Utfärdad: 1990-09-06

Ändring införd: t.o.m. SFS 2006:278

Omtryck: SFS 1994:734

Inledande bestämmelser

1 § Integrationsverket skall träffa överenskommelser med kommuner om mottagande av skyddsbehövande och andra utlänningar som anges i 3 §. Förordning (1998:229).

2 § En kommun som träffat en sådan överenskommelse har rätt till en årlig grundersättning enligt 9 §.

3 § En kommun som tagit emot flyktingar eller vissa andra utlänningar för bosättning har rätt till schablonersättning enligt 10-13 §§ och till ersättning för särskilda kostnader enligt 16-21 §§.

Sådan ersättning lämnas för

1. utlänningar som har överförts till Sverige med stöd av ett särskilt regeringsbeslut,
2. utlänningar som har fått uppehållstillstånd och som har tagits emot i kommunen efter att ha varit registrerade vid en förläggning för asylsökande,
3. andra utlänningar som har fått uppehållstillstånd med tillämpning av 5 kap. 1 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser,
4. utlänningar som har fått uppehållstillstånd på grund av sin anknytning till en utlänning som avses under 1-3 och ansökt om uppehållstillstånd inom två år från det att den person som han eller hon har anknytning till först togs emot i en kommun. Förordning (2006:107).

3 a § Schablonersättning enligt 10-13 §§ får lämnas för personer som avses i 3 § även om de har blivit svenska medborgare, under förutsättning att medborgarskapet har förvärvats efter den 31 december 1997. Förordning (1998:1747).

4 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

5 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

6 § Ett landsting och en kommun har rätt till ersättning enligt 34-37 §§ för vissa hälso- och sjukvårdskostnader som landstinget eller kommunen har för utlänningar.

Ersättning för hälso- och sjukvårdskostnader enligt 34 och 35 §§ får lämnas även till någon annan än ett landsting eller en kommun, om Integrationsverket har träffat avtal om det.

När ersättning lämnas enligt första och andra styckena får ersättning även lämnas för kostnader för tolk. Förordning (1998:229).

7 § Efter prövning i varje enskilt fall får ersättning lämnas för extraordinära kostnader enligt 26 och 38 §§ och för särskilda extraordinära kostnader enligt 27 §. Förordning (2006:278).

8 § Ersättning enligt denna förordning beslutas och betalas ut av Integrationsverket. Förordning (2002:1056).

Grundersättning

9 § Den årliga grundersättningen motsvarar tre schablonbelopp enligt 10 § för en person som fyllt 16 år men inte 65 år.

Grundersättningen skall betalas före utgången av januari månad under det kalenderår för vilket överenskommelsen gäller. Om överenskommelsen ingås först under det år för vilket den skall gälla skall ersättningen betalas inom en månad från dagen för överenskommelsen. Förordning (2002:1056).

Schablonersättning

10 § Ett schablonbelopp skall vara

- 101 800 kronor för personer under 16 år,

- 165 700 kronor för personer som fyllt 16 år men inte 65 år,
och

- 61 200 kronor för personer som fyllt 65 år.

Schablonbeloppets storlek skall beräknas utifrån utlänningens ålder vid utgången av månaden innan schablonbeloppet betalas ut. Förordning (2005:1176).

11 § Rätt till schablonersättning enligt 12-13 §§ har kommuner som genomför ett program för utlänningens introduktion i samhället i enlighet med en skriftlig introduktionsplan som fastställs efter samråd med utlänningen. Om utlänningen är i arbetsför ålder skall samråd ske med den lokala arbetsförmedlingen.

Ett introduktionsprogram för personer som fyllt 16 år skall innehålla svenskundervisning för invandrare (sfi) enligt skollagen (1985:100), praktik i den utsträckning som är möjlig, orientering om svenska

samhällsförhållanden och svenskt samhällsliv samt information om vardagslivet i en kommun och andra liknande förhållanden. Förordning (1998:1747).

12 § Den kommun som först tar emot en utlänning som omfattas av 3 § har rätt till 20 procent av ett schablonbelopp. Beloppet skall betalas ut månaden efter det att utlänningen har tagits emot i kommunen. Tidpunkten för mottagandet skall anses vara den dag utlänningen togs emot från en förläggning eller då utlänningen enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet folkbokfördes i kommunen.

Från det att utlänningen först togs emot i en kommun och under 24 kalendermånader efter utgången av den månad då mottagandet ägde rum skall schablonersättning betalas ut för perioder som omfattar tre kalendermånader (bidragsperiod). Utbetalning med 10 procent av ett schablonbelopp skall göras månaden efter utgången av varje bidragsperiod. Rätt till utbetalning har den kommun där utlänningen enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen är folkbokförd vid utgången av perioden. Förordning (2003:894).

13 § Om utlänningen flyttar till en ny kommun under en bidragsperiod och enligt uppgift i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet är folkbokförd där vid utgången av perioden, har denna kommun rätt till 20 procent av ett schablonbelopp som extra ersättning. Detta gäller under förutsättning att flyttningen äger rum innan 18 kalendermånader förflutit från det första mottagandet.

Den kommun som utlänningen flyttar från har rätt till 10 procent av ett schablonbelopp. Detta gäller vid flyttningar inom 24 kalendermånader efter utgången av den månad då mottagandet ägde rum.

Ersättningen enligt första och andra stycket skall betalas ut månaden efter utgången av den bidragsperiod under vilken utlänningen flyttat. Förordning (2003:894).

14 § Har upphävts genom förordning (1995:1090).

15 § Har upphävts genom förordning (1994:734).

Ersättning för särskilda kostnader

16 § För utlänningar som omfattas av 3 § har en kommun rätt till ersättning enligt 17--19 §§ för ekonomisk hjälp samt för kostnader för färdtjänst samt stöd och hjälp i boendet.

17 § Ersättning lämnas för sådan ekonomisk hjälp enligt 4 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) och introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar som kommunen betalat efter det att 20 månader gått från det första mottagandet i en kommun

1. om utlänningen hade fyllt 60 år när uppehållstillstånd beviljades första gången, eller

2. om utlänningen inte kan försörja sig till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting.

Ersättning lämnas dock inte för flyktingar som fyllt 65 år.

För flyktingar som tas emot i en kommun under sista kvartalet 1993 och under åren 1994 och 1995 lämnas ersättning enligt första stycket om utlänningen hade fyllt 55 år när uppehållstillstånd första gången beviljades. Förordning (2002:1056).

18 § Ersättning för kostnader för färdtjänst lämnas om utlänningen har behov av färdtjänst till följd av hög ålder eller till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som utlänningen hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting. Ersättning lämnas endast om utlänningen beviljats färdtjänst enligt samma grunder som gäller för andra personer i kommunen.

Ersättningen till kommunen för färdtjänst beräknas genom att ett belopp motsvarande 65 procent av kommunens kostnader minskas med den avgift utlänningen själv har betalat. Förordning (1994:734).

19 § Ersättning för kostnader för stöd och hjälp i boendet lämnas om utlänningen har behov av sådan hjälp till följd av hög ålder eller till följd av en sjukdom eller ett funktionshinder som han eller hon hade vid ankomsten till Sverige eller som annars har ett direkt samband med utlänningens situation som flykting. Ersättning lämnas endast om utlänningen beviljats stöd och hjälp i boendet enligt samma grunder som gäller för andra personer i kommunen.

Ersättningen till kommunen beräknas genom att ett belopp motsvarande 75 procent av kommunens lönekostnader, inklusive lönebikostnader, för personal minskas med den avgift utlänningen själv har betalat. Förordning (1994:734).

20 § Ersättning för kostnader enligt 17-19 §§ betalas efter ansökan i efterskott för varje kalenderår. Den första ansökan om ersättning skall för respektive ersättningslag ha kommit in till Integrationsverket inom tre år från den dag då utlänningen första gången togs emot i en kommun. Om det finns särskilda skäl får en ansökan prövas även om den har kommit in senare. Förordning (2002:1056).

21 § En kommun har rätt till ersättning för vissa kostnader för barn under 18 år som omfattas av 3 § och som kommit till Sverige utan egen vårdnadshavare. Ersättning lämnas för kommunens kostnader för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Skälig ersättning lämnas också för kommunens kostnader när det gäller beredskap för sådan vård. Om det finns särskilda skäl kan ersättning

lämnas även för kostnader som kommunen haft för annan form av bistånd enligt socialtjänstlagen.

Sådan ersättning betalas efter ansökan i efterskott för varje kvartal. Förordning (2001:952).

22 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

23 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

24 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

25 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

25 a § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

Extraordinära kostnader för flyktingmottagandet

26 § Utöver ersättning som föreskrivs i 9-21 §§ får Integrationsverket inom ramen för anvisade medel lämna ersättning till kommuner för betydande extraordinära kostnader för flyktingmottagande. Sådan ersättning betalas efter ansökan. Förordning (2002:1056).

27 § Integrationsverket får inom ramen för anvisade medel lämna ersättning för särskilda extraordinära kostnader till en kommun som träffar en överenskommelse med Integrationsverket som innebär ett utökat mottagande under år 2006 av skyddsbehövande och andra utlänningar som anges i 3 §. Sådan ersättning får lämnas för insatser som syftar till att underlätta och påskynda ett utökat mottagande.

Integrationsverket får fatta beslut om sådan ersättning i direkt anslutning till att en överenskommelse om utökat mottagande träffas med en kommun. Den kommun som beviljas ersättning skall redovisa hur medlen har använts. Förordning (2006:278).

28 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

28 a § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

29 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

30 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

31 § Har upphävts genom förordning (2002:1056).

Ersättning för sjukvårdskostnader m.m.

32 § Har upphävts genom förordning (1996:1375).

33 § Har upphävts genom förordning (1996:1375).

34 § Landsting och kommuner har rätt till ersättning av staten för vården av

sådana utläningar som omfattas av 3 § och som på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder direkt efter ankomsten till Sverige eller efter inkvartering på en förläggning för asylsökande eller i anslutning till att uppehållstillstånd beviljades första gången måste beredas varaktig vård som ordinerats av läkare. Ersättning utgår endast om vården bedömts ha en varaktighet av minst tre år och vårdkostnaden uppgått till lägst 60 000 kronor under en tolv månadersperiod. Ersättning får lämnas även för varaktig vård som påbörjats efter mottagandet i en kommun om det är fråga om vård på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder som utläningen hade vid ankomsten till Sverige. Rätt till ersättning för varaktig vård för utläningar som vistas på förläggning finns också efter det att utläningarna har beviljats permanent uppehållstillstånd, om de inte anvisats eller kunnat utnyttja en anvisad plats i en kommun.

Den första ansökan om ersättning skall ha kommit in till Integrationsverket inom tre år från den dag utläningen första gången togs emot i en kommun. Om det finns särskilda skäl får en ansökan prövas även om den har kommit in senare.

Ersättningens storlek bestäms enligt riksavtalet för hälso- och sjukvården om inte annat avtalats. Förordning (2003:894).

35 § Integrationsverket får ersätta kostnader för hälsoundersökning av utläningar som omfattas av 3 § andra stycket 1, 3-4 och som inte genomgått hälsoundersökning innan de första gången togs emot i en kommun. Förordning (1998:229).

36 § Ersättning för kostnader enligt 34 och 35 §§ betalas i efterskott efter ansökan. Förordning (1996:1376).

37 § En trafik huvudman enligt lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik som ansvarar för persontransporter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst, har rätt till ersättning för kostnader för färdtjänst för utläningar som omfattas av 3 § enligt bestämmelserna i 18 och 20 §§. Förordning (1997:1182).

38 § Utöver ersättning enligt 34-37 §§ får Integrationsverket lämna ersättning till landsting och kommuner för betydande extraordinära kostnader för vårdinsatser för flyktingar. Sådan ersättning betalas efter ansökan. Förordning (1998:229).

Övrigt

39 § En ansökan om ersättning enligt denna förordning skall ha kommit in till Integrationsverket senast inom ett år från utgången av den period ansökan avser om inte annat anges i andra bestämmelser i förordningen. Förordning (2002:1056).

Kommuner och landsting är skyldiga att lämna Integrationsverket de uppgifter som krävs för att verket skall kunna bedöma deras rätt till ersättning enligt denna förordning. Förordning (2002:1056).

40 § Migrationsverket skall på begäran lämna uppgifter till Integrationsverket om uppgifterna behövs i ärenden om ersättning till kommuner och landsting enligt denna förordning. Förordning (2002:1056).

41 § Ersättning som en kommun eller ett landsting mottagit enligt denna förordning får krävas åter helt eller delvis om den utbetalats till följd av att kommunen eller landstinget lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter.

Ersättning som en kommun har mottagit enligt 27 § får även krävas åter helt eller delvis om kommunen inte fullföljer sin del av överenskommelsen om utökat mottagande under 2006 eller om medlen inte har använts för avsett ändamål.

En upplysning om bestämmelserna i denna paragraf skall tas in i beslutet om ersättning. Förordning (2006:278).

42 § Integrationsverket får meddela föreskrifter om verkställighet av denna förordning. Innan sådana föreskrifter beslutas skall samråd ske med Svenska kommunförbundet, och vad gäller 34-38 §§, med Landstingsförbundet. Förordning (2002:1056).

43 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut om ersättning enligt 9-13 och 34-37 §§ får överklagas hos regeringen. Beslut enligt 26, 27 och 38 §§ får inte överklagas. Förordning (2006:278).

Övergångsbestämmelser

1990:927

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1991 och avser, där inte annat anges, personer som efter utgången av år 1990 har tagits emot för första gången i en kommun.
2. Genom förordningen upphävs förordningen (1984:683) om statlig ersättning för mottagande av flyktingar och vissa andra utlänningar. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om kostnader som en kommun eller en landstingskommun haft före den 1 januari 1991.
3. Bestämmelser om en schabloniserad ersättning för ekonomisk hjälp, som lämnas under åren 1991--1993 till vissa utlänningar som fått uppehållstillstånd före år 1991, finns i förordningen (1990:928) om statlig ersättning för ekonomisk hjälp till flyktingar som beviljats uppehållstillstånd under åren 1988--1990.

1992:825

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1992. Bestämmelserna i 6 och 31 §§ i deras nya lydelse och 25 a § skall tillämpas även på kostnader som uppkommit före den 1 juli 1992.

1993:444

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1993.

I fråga om överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.

1994:734

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1994.

2. För utlänningar som tagits emot i en kommun före den 1 oktober 1993 tillämpas bestämmelserna i 12 och 13 §§ enligt den lydelse paragraferna hade före ikraftträdandet av denna förordning.

3. I fråga om kostnader som en kommun eller ett landsting haft före den 1 juli 1994 tillämpas bestämmelserna i 17, 27, 32 och 33 §§ enligt den lydelse paragraferna hade före ikraftträdandet av denna förordning.

1995:255

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

1995:1090

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

2. I fråga om schablonersättning för flyktingar m. fl. som tagits emot i en kommun under åren 1994 och 1995 skall 3 och 10--14 §§ tillämpas i dess äldre lydelse i den utsträckning som framgår av förordningen (1995:1091) om schablonersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar som första gången togs emot i en kommun under åren 1994 och 1995.

1996:1376

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1997.

2. I fråga om kostnader som en kommun eller ett landsting haft före den 1 januari 1997 tillämpas bestämmelserna i 32, 33 och 35 §§ enligt den lydelse paragraferna hade före ikraftträdandet av denna förordning.

1998:229

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 1998.

2. Rätt till ersättning enligt denna förordning föreligger även beträffande överenskommelser och avtal som träffats med Statens invandrarverk före

den 1 juni 1998.

3. I fråga om utlänningar som tagits emot före den 1 juni 1998 gäller 11 § i sin äldre lydelse.

2002:1056

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2003.

2. I fråga om kostnader som en kommun haft före den 1 januari 2003 gäller 17 § i sin äldre lydelse.

2003:894

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2004. För en tolv månadersperiod som påbörjats före ikraftträdandet gäller 34 § i sin äldre lydelse.

Bilaga 2

Integrationsverkets föreskrifter om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

beslutade den 16 juni 2003.

Med stöd av 42 § förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. föreskriver Integrationsverket följande.

Utbetalning av ersättning

1 § Den introduktionsplan som krävs för schablonersättning enligt 11 och 13 §§ skall på begäran tillställas Integrationsverket.

2 § Utbetalningar av ersättningar enligt förordningen skall ske den sista bankdagen i respektive månad.

3 § För att utbetalning skall kunna ske inom vissa angivna tider gäller följande för respektive ersättningar;

- Ansökan om ersättning för ekonomisk hjälp, färdtjänst samt stöd och hjälp i boendet enligt 20 § förordningen görs kalenderårsvis.

Ansökan skall ha kommit in till verket senast 15 dagar efter kvartalsskifte, året efter det kalenderår då kostnaden uppstod, för att utbetalning skall kunna göras samma kvartal.

- Ansökan om ersättning för vissa kostnader för barn under 18 år enligt 21 § görs kvartalsvis. Ansökan skall ha kommit in till verket senast 15 dagar efter kvartalsskifte, för att utbetalning skall kunna göras samma kvartal.

4 § Ersättning för extraordinära kostnader enligt 26 § förordningen betalas ut efter ansökan och redovisning från kommunen när kostnaderna faktiskt har uppstått.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2003. Samtidigt upphävs föreskrifterna (SIVFS 1998:6) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

MIGRATIONSVERKET
LENA BERNSTRÖM
José Kimenga

